

CENTRUL DE CERCETARE A CONLUCRĂRII BISERICII ORTODOXE CU ARMATA ROMÂNIEI „GENERAL PAUL TEODORESCU” cu sediul la MĂNĂSTIREA DINTR-UN LEMN

Argument

Înființarea Centrului de Cercetare al Conlucrării Bisericii Ortodoxe Române cu Armata României – „General Paul Teodorescu” constituie demersul cultural pe care Arhiepiscopia Râmnicului și Instituțiile de comandă, de instrucție și învățământ militar îl susțin pentru reafirmarea misiunii jertfelnice pe care domnitorii români creștini și armata din toate timpurile au desfășurat-o pentru „apărarea Bisericii și a credinței strămoșești, pentru întregirea neamului, pentru libertatea și demnitatea noastră”.

Deși Biserica a condamnat orice tip de violență, totuși în decursul istoriei sale a fost nevoită, nu de puține ori, să se pronunțe în mod public asupra legitimității conflictelor militare.

În discursul ținut în ședința Senatului din 28 februarie 1924 la discuția generală asupra „Legii organizării armatelor”, episcopul Vartolomeu Stănescu, al Râmnicului Nouului Severin, reamintește, citându-l pe Tertulian, că „Mântuitorul, poruncindu-i Sfântului Petru să-și pună sabia în teacă, a dezarmat pe toți soldații omenirii”. Pe de altă parte însă, prin Fericitul Augustin, s-a arătat că „după Creștinism, războaiele și armatele nu sunt condamnate decât în abuzurile lor, dar nu și în datoria de a-și apăra popoarele și patria lor”. „Iată, prin urmare – continuă episcopul Vartolomeu Stănescu – pentru ce Biserica lui Hristos binecuvântează armatele când ele stau pe tărâmul moral, după cum, din fericire, au stat de-a pururi, de la apariția lor și până astăzi, armatele neamului nostru”.

Poporul român a rezistat pe acest pământ pentru că a avut înțelepciune, putere de jertfă și de răbdare atunci când nu putea să biruie cu armele. Legitimitatea războaielor de

apărare a fost prezentă în conștiința poporului român în perioada medievală și prin reprezentarea în programul iconografic al bisericilor a sfinților militari și mucenici.

Pe de altă parte, Cronicile și Letopisețele care consemnează jertfa acestui popor sunt admirabil rezumate în textul inscripției de pe Arcul de Triumf din capitala României: „După secole de suferințe, creștinește îndurate, și după lupte grele pentru păstrarea ființei naționale, după apărarea plină de sacrificii a civilizației umane, se îndeplini dreptatea și pentru poporul român...”, iar Mesajul Învierii – „Hristos a Înviat”, a fost înscris, ca pavăză, pe frontispiciul Mausoleului de la Mărășești.

Preoții Bisericii nu au fost chemați să poarte armele, însă au fost chemați să-i întărească sufletește pe ostașii români cărora le-au devenit duhovnici, ținându-le trează conștiința morală sau alinându-le suferința.

Duhovnici cu viață sfântă au avut și unii domnitori români. Cu povețele și rugăciunile acestora au luptat cu responsabilitate și jertfelnicie pentru apărarea integrității și demnității poporului român și a credinței. Pătrunși de credință sinceră, purtând apăsarea pierderii în lupte a vieților pentru care erau responsabili înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, domnitorii români au ridicat sfinte biserici și mănăstiri, cetăți ale credinței, spre pomenirea jertfei eroilor și întărirea nădejzii în Dumnezeu.

Rolului duhovnicesc al mănăstirilor i s-au alăturat cel cultural și social. Cel cultural a însemnat de fapt promovarea valorilor naționale pe care le apăra

armata, iar cel social s-a manifestat printre altele prin îngrijirea invalizilor și a răniților, prin grija față de văduvele și orfanii de război.

Pentru modul în care și-au apărat și mărturisit credința, unii domnitori au fost așezați în rândul sfinților – Sfântul

Ștefan cel Mare, Sfântul Voievod Neagoe Basarab, Sfântul Constantin Brâncoveanu – devenind pentru totdeauna modele de slujire jertfelnică și responsabilă a Bisericii, Statului și oamenilor.

Devenind necropole domnești, sau păstrând în jurul lor mormintele conducătorilor de oști sau a eroilor neamului, mănăstirile ortodoxe au ținut aproape – și în felul acesta – pe ostașii armatelor române care și-au cinstit întotdeauna eroii.

Eroilor neamului, Biserica le-a rânduit o zi de pomenire, le-a alcătuit slujbe și panegirice – semn al recunoștinței pentru că s-au jertfit pentru păstrarea valorilor morale și sociale. Cultul eroilor, adică pomenirea din neam în neam sau din generație în generație a celor jertfiți pentru apărarea credinței și a patriei, este o adevărată cultură a sufletului românesc.

Din dorința de a consemna recunoștința față de înaintași, față de eroii neamului românesc, Arhiepiscopia Râmnicului în colaborare cu Universitatea „Ovidius” din Constanța și Serviciul Istoric al Armatei, au organizat o serie de evenimente spiritual-culturale: *Simpozionul Național „Istorie, spiritualitate și eroism”*, 21 octombrie 2011, *Simpozionul Național „Generalul Adjutant Paul (Pavel) Teodorescu (1888-1981) – slujitor al neamului și ctitor al Bisericii”*, 28 iunie 2013, a fost încheiat parteneriatul între Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța și Mănăstirea Cozia, a fost lansat volumul „Generalul adjutant Paul (Pavel) Teodorescu (1888-1981) – vocația creativității”.

Demersul constituirii **CENTRULUI DE CERCETARE A CONCLUCRĂRII BISERICII ORTODOXE CU ARMATA ROMÂNIEI „GENERAL PAUL TEODORESCU”** este rodul și al următoarelor motive:

- Generalul Paul Teodorescu (1888-1981) a dezvoltat decisiv, cu impact de lungă durată legătura a două categorii de forțe armate, Aviația și Marina, la a căror progrese a contribuit cu devoțiune în perioada 1923-1940, cu Mănăstirea „Dintr-un Lemn”, Arhiepiscopia Râmnicului și Mitropolia Olteniei.
- Concomitent cu amplele lucrări de reparații și modernizare a mănăstirii pe care le-a inițiat și desfășurat în principal cu militari aviatori și marinari între anii 1938-1940, generalul Paul Teodorescu, titularul Ministerului Aerului și Marinei, a făcut demersuri și a obținut în luna decembrie 1939 aprobările convenite ca sfântul locaș să devină *Altar de închinăciune și pomenire peste veacuri pentru sufletele eroilor Aviației și Marinei și paza celor în viață*.
- Disponibilitatea simbolurilor marinărești la stranele bisericuței de lemn și cea de zid, a plăcilor ce consemnează rânduiala specială a mănăstirii, a listelor cu cei 312 eroi și personalități ale Marinei și Aviației constituie peste ani mărturie ale înțelegerii complexe de către general a legăturii Armatei cu Biserica.
- Lucrarea desfășurată la Mănăstirea Dintr-un Lemn, cu semnificație spirituală profundă, atașamentul și susținerea soborului de maici până la sfârșitul vieții sale, contribuțiile aduse la repararea bisericilor din comunele Fundeni, Joița (Ilfov), Sfinții Împărați (Bacău) și zidirea bisericii cu hramul „Sf. Teodosia” din comuna Joița, pentru care patriarhul Iustinian I-a adresat mulțumiri, întregesc dovezile, respectul profund și iubirea sa față de Biserica Ortodoxă, instituție a cărei rol în viața

poporului român a înțeles-o din perspectivă pluricomplexă: **spiritual, educativ, cultural, economic, politic și militar**.

- Mormântul generalului Paul Teodorescu de la Mănăstirea Dintr-un Lemn, promovarea activității sale în rândul pelerinilor de către maici, manifestările științifice naționale organizate de Arhiepiscopia Râmnicului au amplificat interesul față de personalitatea sa, emblematică pentru înțelegerea și rolul avut în dezvoltarea legăturilor dintre Biserica Ortodoxă și Armata Română.

Organizarea, scopul și obiectivele centrului

- **Centrul de Cercetare al conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”** va avea sediul la Mănăstirea Dintr-un Lemn și își va desfășura întreaga activitate cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Gherasim, Arhiepiscopul Râmnicului și a Preasfințitului dr. Emilian Lovișteanul, Episcop Vicar, precum și în cooperarea deplină cu Maica stareță, stavrofora Emanuela Oprea.
- Centrul va iniția programe de cercetare a relațiilor Bisericii Ortodoxe cu Armata României sub multiple aspecte: instituții comune, legislație, biserici și capele militare, ș.a.
- Centrul va colabora cu celelalte biserici și culte recunoscute în istoria noastră și viața societății românești.
- Centrul va contribui la cercetarea și promovarea personalităților militare ce au manifestat interes și sprijin față de Biserică, precum și din cadrul clerului ortodox care au dezvoltat legăturile dintre cele două instituții.
- Centrul se va ocupa de cooptarea la activitățile sale a specialiștilor din Armată și Biserica Ortodoxă, cadre didactice, cercetători, muzeografi, arhiviști, monahi, preoți din structurile militare, ziaristi și doctoranzi.

Principalele obiective

- întocmirea de programe de cercetare;
- inițierea de proiecte în vederea obținerii de granturi și sponsorizări;
- organizarea sesiunii științifice anuale la Mănăstirea Dintr-un Lemn în zilele de 27-29 iunie;
- editarea revistei „MISIUNEA” ca periodic al centrului;
- publicarea de articole, studii, documente, legislație, baze de date și iconografie;
- organizarea de dezbateri/acțiuni media pentru promovarea activităților Centrului;
- completarea cu fond de carte și periodice a bibliotecii „General Paul Teodorescu” de la Mănăstirea Dintr-un Lemn;
- stabilirea de parteneriate cu instituții de cercetare și cultură.

Conducerea Centrului

Va fi asigurată de către **Consiliul Științific și directori**.

Consiliul Științific

- reunește personalități cu prestigiu științific recunoscut;
- analizează, aprobă și pune în aplicare prin directorul executiv, manager, secretar și a redactorului șef al

revistei „MISIUNEA”, a proiectelor, programelor de activitate ș.a.

- evaluează sumarul revistei și stabilește referenții materialelor.

Directori

- Director onorific;
- **Directorul executiv** răspunde de întreaga activitate a Centrului, organizarea și funcționarea acestuia, de atragerea de noi membri, pregătirea manifestărilor științifice, legătura cu presa ș.a.; se consultă asupra tuturor problemelor cu directorul onorific; informează periodic Consiliul Științific asupra activității, situației financiare, legăturilor științifice ș.a.
- **Managerul** asigură la Mănăstirea „Dintr-un Lemn” cadrul logistic pentru organizarea sesiunii științifice anuale organizate de în zilele 27-29 iunie.
- **Secretarul** își desfășoară activitatea în strânsă legătură cu directorii Centrului; se ocupă de documentele Centrului; informează periodic membrii Consiliului Științific.

Membri Consiliului Științific:

- **P.S. Emilian Lovișteanul**, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului;
- **Prof. univ. dr. Valentin Ciorbea**, Universitatea „Ovidius” din Constanța;
- **Maica stareță Stavroforă Emanuela Oprea**, Mănăstirea Dintr-un Lemn;
- **Comandor dr. Marian Moșneagu**, Șeful Serviciului Istoric al Armatei Române;
- **Comandor dr. Olimpiu Glodarenco**, director al Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”;
- **Dr. Vasile Ciobanu**, cercetător științific gradul I, Institutul de Cercetări Socio-Umane, Sibiu, Academia Română;
- **Prof. univ. dr. Ion Giurcă**, Universitatea „Hyperion”, București;
- **Dr. Silviu Moldovan**, șeful Compartimentului de Cerce-

tare din cadrul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității;

- **Dr. Cornel Țucă**, Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice, Pitești;
- **Comandor (r.) Gheorghe Vartic**, cercetător științific, Comisia Română de Istorie Militară;
- **Preot Constantin Țanu**, inspector general al Clerului Militar;
- **Comandor dr. Aurel Pentelescu**, Comisia Română de Istorie Militară;
- **Pr. dr. Rădoi Laurențiu**, Arhiepiscopia Râmnicului.

Conducerea Centrului:

- Director onorific: **P.S. dr. Emilian Lovișteanul**
- Director executiv: **Prof. univ. dr. Valentin Ciorbea**
- Manager: **Maica stareță stavroforă Emanuela Oprea**
- Secretar: **dr. Luminița Giurgiu**

Revista „MISIUNEA” a Centrului de Cercetare a Conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”, cu apariție anuală, susține cercetarea în domeniul de bază, de interdisciplinaritate și pluridisciplinaritate, Armata – Biserica Ortodoxă, precum și cu bisericile și cultele recunoscute prin lege.

Colegiul de redacție:

- Redactor-șef – comandor dr. Marian Moșneagu - mosneagu_marian@yahoo.com
- Redactor – Pr. dr. Laurențiu Rădoi
- Secretar de redacție – dr. Teodora Giurgiu - teodora.giurgiu@gmail.com
- Colaborator permanent: Dumitru Manolache – ziarist

Adresa redacției:

- Mănăstirea Dintr-un Lemn - Comuna Frâncești, județul Vâlcea, cod 247195
- e-mail: revista.misiunea@yahoo.ro